

DE RELIGIEUZE HEROPSTANDING VAN RUSLAND

AANTAL ATHEÏSTEN GEHALVEERD

OP 25 juli 2017 publiceerde *RUSSIA TODAY* op zijn digitale nieuwssite de resultaten van een onderzoek naar de geloofsbeleving van de Russen. De studie werd uitgevoerd door het onafhankelijk onderzoekscentrum *Levada* in juni van dit jaar.

Op drie jaar tijd blijkt het aantal Russen dat zichzelf als atheïst beschouwt teruggevallen te zijn tot de helft: van 26 % naar 13 %. Omgekeerd is er een stijging merkbaar van het aantal personen dat zijn steun uitspreekt voor de betrokkenheid van de Kerk in de nationale politiek; 28 % vindt inderdaad dat de Kerk het beslissingsproces in de hoogste echelons van de staat niet alleen mag maar moet beïnvloeden.

Ongeacht of men zich gelovig of ongelovig noemt, is 92 % van het publiek positief ingesteld

tegenover de vertegenwoordigers van het orthodox christendom.

Van deze resultaten, in een land dat 25 jaar geleden nog officieel atheïstisch was, kunnen wij in onze westerse landen van geloofsafval en doorgedreven materialisme alleen maar dromen...

«Omdat Vaticanum II de "godsdienvrijheid" heeft afgekondigd, is heel de katholieke Kerk bezig het geloof te verliezen onder de staf van een "wankelende" paus. De verblindende van de geest en de verharding van het hart lijken zonder remedie in een Kerk waaruit God zijn genade wegtrekt: paus, kardinalen, bisschoppen, priesters, religieuzen en veel leken van verschillende standen – aldus het derde Geheim – weigeren de eerherstellende devotie van de eerste zaterdagen van de maand te pratikeren, ondanks de uitdrukkelijke verzoeken van de Maagd

De plechtige aankomst uit Bari (Zuid-Italië) van de relikwie van de H. Nicolaas van Myra, voor de orthodoxen de H. Nicolaas de Wonderdoener, in de kathedraal van Christus de Verlosser in Moskou (21 mei 2017). De Russische gelovigen schoven aan in een kilometerslange file om een relik van een van hun meest geliefde heiligen te kunnen vereren.

Maria : “God wil in de wereld de devotie tot mijn Onbevlekt Hart instellen.” Maar de leiders van de Kerk willen niet. Het gevolg is dat God hen in de steek laat. En zo is de Kerk als “een grote stad die voor de helft in puin ligt”.

« Ondanks al het getalm om de toewijding van Rusland te volbrengen, is dat land onderweg naar de verwachte bekering. Het bereidt zich voor om volledig de vruchten van die toewijding te ontvangen wanneer de H. Vader zich zal “verwaardigen” om aan Onze-Lieve-Vrouw te gehoorzamen » (broeder Bruno, *IL EST RESSUSCITÉ !* nr. 178, augustus 2017, p. 3).

« GOEDE » EN « SLECHTE » COMMUNISTEN

Communistisch China, dat op het punt staat de nieuwe supermacht te worden, is de erfgenaam van de « dwalingen van Rusland ».

« De opschepperij van dictator Kim Jong-un is bijzonder nuttig voor Beijing. Zij biedt het Chinese communistische regime de kans om als redelijk over te komen, zelfs als het enige land dat in staat is om de Noord-Koreaanse dwaasheden in bedwang te houden », schrijft Thierry Wolton in *LE FIGARO* van 6 september 2017. « Die situatie plaatst China in het hart van de crisis », terwijl de toewijding van Rusland aan het Onbevlekt Hart van Maria net Rusland in het hart van de actualiteit zou plaatsen – maar dan wel het christelijke, het Rooms-katholieke Rusland !

De dreigende nucleaire escalatie « *schent* China het vertrouwen van de internationale gemeenschap vermits men het erover eens is dat de oplossing van het probleem Kim in de handen ligt van president Xi Jinping. Alleen de “goede” communist kan het probleem van de “slechte” stalinist regelen. Terwijl de ogen van de wereld gericht zijn op Pyongyang, is Beijing vrij om verder te gaan met de ontwikkeling van zijn leger, het aanwakken van het nationalisme van zijn bevolking en zijn imperialistische doelstellingen die in de propaganda beschreven worden als “een vreedzame machtsvergroting” » (*ibid.*).

Wolton vervolgt : « Het regime van Pyongyang is de staart van de communistische komeet die door heel de voorbije eeuw getrokken is. » Onze-Lieve-Vrouw sprak over « de dwalingen van Rusland ». Vergeten we niet dat die dwalingen de oorzaak waren van de vreselijke oorlogen van de twintigste eeuw, die 80 miljoen doden gemaakt hebben en die hadden kunnen vermeden worden indien paus Pius XI had gehoorzaamd aan de verzoeken van de Maagd van Fatima.

De Franse essayist wijst ook op het bewuste onderscheid dat in de media gemaakt wordt tussen stalinisme en communisme : « *Het stalinisme veroordelen betekent het communisme vrijpleiten. In het geval van Noord-Korea komt dat neer op de stelling dat het regime van Kim niet echt communistisch is, dat het een verbastering ervan is. Die smoes komt velen goed uit, om te beginnen de Chinese buur : het “stalinisme” van Kim Jong-un laat het communisme van Xi Jinping toe om een menselijk gelaat te afficheren.* »

DE H. NICOLAAS VAN MYRA, BRUGGENBOUWER

Op 26 september 2017 had in het Vaticaan een ontmoeting plaats tussen paus Franciscus en metropoliet Hilarion van Volokolamsk. Deze laatste is de voorzitter van het departement voor buitenlandse kerkelijke betrekkingen van de Russisch-orthodoxe Kerk en bovendien de rechterhand van patriarch Kirill.

Tijdens het gesprek, dat volgens de website van het patriarchaat « in een warme en hartelijke sfeer verliep », verwoordde Hilarion de « diepe dankbaarheid » van patriarch Kirill voor de overbrenging van een relikwie van de H. Nicolaas naar Rusland in de lente van dit jaar.

Het stoffelijk overschot van de H. Nicolaas, bisschop van Myra (Klein-Azië) in de vierde eeuw, wordt bewaard in de prachtige roomaanse basiliek van de Zuid-Italiaanse havenstad Bari. Bij de orthodoxe christenen, die hem vereren als de H. Nicolaas de Wonderdoener, staat hij in hoog aanzien ; rondom zijn graf in de *Basilica di San Nicola*, waar hij al meer dan negenhonderd jaar rust, verzamelen zich dan ook altijd heel veel devote Russische gelovigen.

Paus Franciscus gaf zijn toestemming om een deel van het gebeente van de heilige ter verering naar Rusland te laten overvliegen. Op 21 mei 2017 werd het reliekschrijn met militaire eer ontvangen op de luchthaven van Vnoekovo bij Moskou, waarna het in een gigantische processie en onder het gelui van alle klokken in de Russische hoofdstad werd overgebracht naar de kathedraal van Christus de Verlosser aan de oever van de Moskva. De eerste vier dagen van de uitstalling alleen al vereerden vijftigduizend Russische gelovigen de kostbare relikwie, na aangeschoven te hebben in een file van bijna 5 kilometer !

Ook president Poetin boog eerbiedig voor het reliekschrijn en kuste het. Vanaf 12 juli kon de relikwie vereerd worden in Sint-Petersburg, waarna ze op 28 juli terugkeerde naar de crypte in Bari.

« *Het is de belangrijkste gebeurtenis geworden in de geschiedenis van de relaties tussen de Russisch-orthodoxe en de katholieke Kerk* », aldus metropoliet Hilarion. Hij herinnerde aan de uitspraak van patriarch Kirill die had gezegd dat « *geen enkele kerkelijk-diplomatieke actie zoveel had gedaan voor de toenadering tussen het Oosten en het Westen als de overbrenging van de relikwie van de H. Nicolaas naar Rusland.* » In totaal zijn meer dan drie miljoen personen uit Rusland, Oekraïne, Wit-Rusland, Moldavië en andere landen op weg gegaan om het gebeente te vereren.

« Waarop wacht paus Franciscus om Rusland toe te wijden aan het Onbevlekt Hart van Maria ? En om naar het land het pelgrimerend beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima te sturen ? Mirakel verzekerd. Niet *mogelijk*, maar *verzekerd*, zoals de Moeder Gods het zelf gezegd heeft ! » (broeder Bruno).

DE VERVULLING VAN HET GEHEIM VAN FATIMA : « THE PUTIN INTERVIEWS »

ONDANKS alle verdragingsmanoeuvres tegen de toewijding van Rusland is dat land niettemin op weg naar zijn verwachte bekering. Het bereidt zich voor om de vruchten van die toewijding ten volle te ontvangen wanneer de H. Vader zich zal « verwaardigen » eindelijk aan Onze-Lieve-Vrouw te gehoorzamen.

Om een goed beeld te krijgen van de afstand die werd afgelegd sinds de periode van het communisme, volstaat het Rusland te vergelijken met Frankrijk. Dat laatste land is met de verkiezing van Macron meer dan ooit ten prooi aan de demonen die het al meer dan tweehonderd jaar in hun greep houden. Emmanuel Macron is aan de macht gebracht door de vrijmetselarij, dat is voor niemand een geheim. Het contrast met Vladimir Poetin is totaal. Daarvoor bestaat geen beter bewijs dan « *The Putin Interviews* », het recente werkstuk van de Amerikaanse filmmaker Oliver Stone.

De gesprekken met Poetin, die op verschillende momenten tijdens de voorbije twee jaar doorgingen, leverden in het totaal vier uur film op en schetsen een indringend portret van het Russische staatshoofd. Zoals te verwachten was, vonden veel westerse media dat Stone niet kritisch genoeg was geweest voor Poetin. « *Het was niet mijn doel om Poetin op andere gedachten te brengen, maar om te laten zien wat zijn gedachten zijn* », reageerde de regisseur gevat.

Wij citeren uit de interviews, die *National Geographic* in juni 2017 uitzond, een hele reeks fragmenten. Ze spreken zo voor zichzelf dat commentaar eigenlijk overbodig is.

DE KEUZE VAN DE VOORZIENIGHEID

Op vraag van Oliver Stone verhaalt Poetin zijn bliksemsnelle opgang :

Regisseur Oliver Stone, een tolk en president Poetin.

« Het is een nogal merkwaardige geschiedenis. Toen ik aankwam in Moskou kon ik op geen enkele ondersteuning terugvallen, vermits ik uit Sint-Petersburg kwam. Ik had geen goed geplaatste contacten in de hoofdstad. Ik ben aangekomen in 1996 en op 1 januari 2000 ben ik president ad interim geworden. Ik weet niet waarom Jeltsin mij gekozen heeft [wij weten dat wel : door een vanzelfsprekende wilsbeschikking van de goddelijke Voorzienigheid], maar de eerste keer dat hij mij de post voorstelde, heb ik geweigerd. »

Stone : « U hebt geweigerd ! »

Poetin : « Ja. Hij had me naar zijn bureau doen roepen om me aan te kondigen dat hij me tot eerste minister wou benoemen en dat hij vervolgens graag zou zien dat ik me kandidaat zou stellen bij de presidentsverkiezingen. Ik antwoordde hem dat het om een enorme verantwoordelijkheid ging die heel mijn leven zou veranderen en dat ik niet zeker was er klaar voor te zijn. »

Stone : « Veranderen, op welke manier ? U werkte al geruime tijd voor de regering. »

Poetin : « Dat is niet te vergelijken. Wanneer men ambtenaar is, zelfs van een hoge rang, kan men een nagenoeg normaal leven leiden, men kan zijn vrienden zien, naar de bioscoop of het theater gaan... Men draagt de verantwoordelijkheid niet voor alles wat zich in het land afspeelt en voor het lot van miljoenen mensen. Zo'n verantwoordelijkheid op zijn schouders nemen, op dat moment, is niet gemakkelijk. En eerlijk gezegd wist ik toen niet wat Jeltsin met mij voor ogen had op de lange termijn. Ik wist ook niet hoe lang ik op die post zou kunnen blijven, omdat de president mij op elk moment kon zeggen : « Je mag vertrekken ! » Ik dacht maar aan één ding : hoe moet ik mijn kinderen beschermen ? »

Stone : « Echt ? »

Poetin : « Jazeker. Wat denkt u ? Als men mij de laan uitstuurde, had ik geen lijfwachten meer, geen enkele vorm van bescherming. Wat zou ik in dat geval moeten doen ? Hoe zou ik moeten leven, de veiligheid van mijn gezin verzekeren ? Maar daarna heb ik tegen mezelf gezegd dat, als het lot [de Voorzienigheid !] er zo over beslist had, ik geen andere keuze had dan door te gaan. Ik had toen geen enkele waarborg dat ik president zou

worden. Niemand heeft me daar enige garantie voor gegeven. »

MOORDAANSLAGEN

Stone : « U bent voor de derde keer president. U zou, naar men mij verteld heeft, vijf moordpogingen overleefd hebben. Niet zoveel als Fidel Castro, die ik ook geïnterviewd heb en die aan vijftig zat ! Er zouden er dus vijf geweest zijn ? »

Poetin : « Ja, Castro heeft me daarover gesproken. Hij zei me : “Weet je waarom ik nog in leven ben ? Omdat ik me altijd zélf beziggehouden heb met mijn eigen veiligheid !” Maar ik van mijn kant, ik doe mijn werk en mijn veiligheidsofficieren doen hun werk. En tot nu toe hebben zij eerder goed werk geleverd... »

Stone : « U vertrouwt op uw veiligheidsdienst ? »

Poetin : « Ja. »

Stone : « Wanneer men een president wil vermoorden, begint men met zijn veiligheidsdienst te infiltreren. »

Poetin : « Dat weet ik. Wij hebben in Rusland een spreekwoord : “Diegene wiens lot het is aan de galg te sterven, zal niet verdrinken.” »

Stone : « Wat is uw lot ? Hebt u daar enig idee van ? »

Poetin : « **Alleen God kent ons lot, dat van mij en dat van u.** »

DE AMERIKAANSE « PARTNERS »

Poetin : « Het zijn wij niet die het verschijnen van Al-Qaeda begunstigd hebben, maar wel onze Amerikaanse partners. Alles is begonnen in de tijd van de oorlog van de Sovjet-Unie tegen Afghanistan. De Amerikaanse geheime diensten hebben allerlei fundamentalistische en islamistische bewegingen ondersteund die vochten tegen de Sovjetstrijdkrachten. De Amerikanen hebben het ontstaan van Al-Qaeda en het optreden van Bin Laden in de hand gewerkt, maar later hebben zij er de controle over verloren. Zo gaat het altijd ! Onze Amerikaanse partners hadden dat moeten weten. Het is hun fout. »

Stone : « Bill Casey, de directeur van de CIA onder Ronald Reagan, heeft zich ingespannen om de moslims van de Kaukasus en Centraal-Azië op te zetten tegen de USSR. Zijn opzet was niet alleen om de Sovjet-Unie in Afghanistan te verslaan, maar vooral, *grosso modo*, om het regime in de USSR te veranderen. »

« Het probleem is dat die ideeën niet dood zijn.

Oliver Stone : « U hebt periodes van spanning gekend, u kent er opnieuw. U maakt een moeilijk presidentschap mee ! »

Vladimir Poetin : « Kent u misschien eenvoudige periodes ? De tijden zijn altijd hard. We moeten gewoon God danken dat Hij ons toelaat ons land te dienen. »

Toen er onlusten uitbraken in Tsjetsjenië en in het noorden van de Kaukasus hebben de Amerikanen die jammer genoeg ondersteund. De Koude Oorlog lag achter ons, wij hadden openharige relaties met de hele wereld, met Europa, met de VS. Wij rekenden op hun hulp, uiteraard ! Maar in plaats daarvan ontdekten wij dat de Amerikaanse geheime diensten de terroristen steunden. Ik ga u iets heel belangrijks zeggen : op dat moment hebben wij begrepen dat onze Amerikaanse partners Rusland steunen met woorden, ons verzekeren dat zij bereid zijn om samen te werken in de strijd tegen het terrorisme, maar in feite gebruiken zij die terroristen om de binnenlandse politiek van ons land te verzwakken. »

Stone : « Welke waren de moeilijkste momenten van de oorlog in Tsjetsjenië ? De eerste oorlog ? De tweede ? Welke jaren ? »

Poetin : « Dat kan ik niet meer nauwkeurig zeggen. Maar de tweede Tsjetsjeense oorlog, zoals hij genoemd wordt, brak uit omdat burgers in Dagestan – ook een moslimrepubliek – de wapens opnamen tegen de terroristen. Ik herinner me heel goed dat mensen in Dagestan ons boos tot de orde riepen : “Als Rusland ons niet wil verdedigen, geef ons dan wapens en wij zullen ons zelf verdedigen !” »

Stone : « Onder de radar waren de Amerikanen aan het werk. U zegt over bewijzen te beschikken dat zij de Tsjetsjenen steunden ? »

Poetin : « Natuurlijk ! Wat de politieke steun en de steun in termen van inlichtingendiensten betreft, zijn er geen bewijzen nodig. Het was vanzelfsprekend voor iedereen, ze deden het openlijk.

« Op het vlak van financiële steun hebben wij tal van bewijzen, sommige daarvan hebben wij laten zien aan onze Amerikaanse collega's. Ik heb er ooit met president Bush over gesproken. Ik heb hem de namen gegeven van Amerikaanse geheime agenten die in de Kaukasus werkten en die er zich niet mee tevreden stelden politieke steun te geven, maar ook voor technische hulp aan de terroristen zorgden door hen te vervoeren van de ene plaats naar de andere. President Bush heeft toen zeer goed gereageerd, hij zei me : “Ik zal er mij mee bezighouden !” Nadien kregen mijn mensen via onze netwerken echter een memo van de CIA in handen waarin stond : “Wij hebben het recht om banden te onderhouden met alle vertegenwoordigers van de oppositie en zullen op die weg verdergaan”, waarmee ze niet alleen doelden op de politieke opposanten, maar ook op de terroristische structuren en organisaties. Die werden voorgesteld als traditionele oppositiekrachten. »

Stone : « En dat allemaal terwijl ze zelf het terrorisme in Afghanistan bestreden... Dat lijkt wel helemaal tegenstrijdig ? »

Poetin : « Wij zijn gewend aan dat soort contradicties. »

Stone : « Ik veronderstel dat die memo *top secret* is ? We hebben er geen toegang toe ? »

Poetin : « *Ik denk dat zo iets niet netjes zou zijn. Wat ik gezegd heb, volstaat. George [Bush] herinnert zich allicht nog onze discussie, dat hoop ik toch.* »

DE NAVO EN RUSLAND

Gedurende de Koude Oorlog, de tijd van de confrontatie tussen de machtsblokken van Oost en West, stond de NAVO tegenover het Warschaupact. Waar toe dient de NAVO nog nu de Sovjet-Unie en het Warschaupact verdwenen zijn ?

Poetin : « *Vandaag is de NAVO nog slechts een werktuig van de Amerikaanse buitenlandse politiek. De VS hebben geen bondgenoten, enkel vazallen. Wanneer een land lid wordt van de NAVO, kan het zich maar moeilijk*

verzetten tegen de druk van een zo belangrijke mogendheid als de VS, die de organisatie leiden. Plots verschijnen er dan op het grondgebied van dat land antiraketsystemen, nieuwe militaire bases of zelfs aanvalswapens.

« *En wij, wat moeten wij doen tegen die ontwikkeling ? Wij moeten tegenmaatregelen nemen, dat wil zeggen onze raketten richten op de installaties die volgens ons een bedreiging beginnen vormen. Zo ontstaan er spanningen. Waarom reageren wij zo oppervlakkig op de uitbreiding van de NAVO ? Wij begrijpen heel goed de bestaansredenen van de NAVO, of beter het feit dat zij geen reden van bestaan meer heeft, maar ook het gevaar dat deze organisatie voor ons vormt. Wat is het dan precies dat ons ongerust maakt ? Dat is de manier waarop er beslist wordt. Ik weet hoe de beslissingen genomen worden.*

« *Ik herinner me een van onze laatste ontmoetingen met president Clinton. Hij was naar Moskou gekomen. Tijdens de discussie vroeg ik hem of men niet onder ogen kon zien dat Rusland deel zou uitmaken van de NAVO. Clinton antwoordde dat hij daar niet tegen was, maar heel de Amerikaanse delegatie werd plots zeer zenuwachtig.* »

Stone : « En hebt u de officiële vraag gesteld ? »

Poetin : « *Waarom waren de Amerikanen zo nerveus ? Omdat, als Rusland deel zou uitmaken van de NAVO, wij altijd een stem in het kapittel zouden hebben en ons nooit zouden laten manipuleren. Maar onze Amerikaanse vrienden zouden zo iets onder geen enkele omstandigheid aanvaarden !* »

Stone : « Als u lid zou zijn van de NAVO zou u uw nucleaire gegevens moeten delen met de VS. »

Poetin : « *Na de ineenstorting van de Sovjet-Unie en de wijziging in ons politiek systeem hebben wij het bewijs geleverd van een grote openheid, óók tegenover de Amerikanen, en dat hield ook de toestand van onze kernmacht in. Wij hadden nauwe-*

Een peiling uitgevoerd door een onafhankelijk instituut in augustus 2017 gaf aan dat het beleid van Poetin de goedkeuring wegdraagt van 83 % van de Russische bevolking.

lijks nog een geheim. De Amerikaanse waarnemers hadden toegang tot een van onze belangrijkste fabrieken voor de vervaardiging van nucleaire componenten, op permanente basis nog wel. Wij hebben werkelijk alles op de tafel gelegd... »

Stone : « De Sovjets vroeger stonden heel realistisch tegenover de politiek van de Amerikanen. Ze probeerden altijd hun bedoelingen te doorgronden. Ik weet niet of u nog altijd groepen specialisten hebt. Ik vermoed van wel en ik denk dat zij u op heel nauwkeurige wijze zeggen wat de intenties van de VS zijn ? »

Poetin : « *Ja, natuurlijk ! Wanneer men denkt dat men de enige supermacht is en probeert die idee in het hoofd van miljoenen mensen te hameren, dan doet men volgens mij in de schoot van die samenleving imperialistische reflexen ontstaan. Dat vereist een buitenlandse politiek die overeenstemt met deze verwachtingen. De leiders van dat land zijn dus verplicht om die logica te respecteren. In werkelijkheid echter is dat allemaal niet in het belang van het Amerikaanse volk. Zo zie ik de zaken. Want uiteindelijk is het een bron van problemen en conflicten en toont het ook aan dat het onmogelijk is alles te controleren.* »

Stone : « Ik denk dat het altijd zo geweest is in de VS. Rusland is hun aangewezen vijand. Dat was zo onder het communisme, dat is zo onder het poetinisme. Rusland is de aartsvijand. »

Poetin : « *Na de Tweede Wereldoorlog is het systeem van de twee machtsblokken ontstaan. [...] Toen Washington zich realiseerde dat het aan het hoofd van de zogenaamde vrije wereld stond, en nog meer na de val van de Sovjet-Unie, kregen de Amerikanen mijns inziens plots de illusie dat ze zich alles konden veroorloven, in volstreekte straffeloosheid. Dat is een valstrik. Want in zo'n situatie beginnen leider en land bepaalde fouten te begaan.*

Ze voelen de behoefte niet meer om de toestand te analyseren of om te denken aan de gevolgen van hun politiek. Het land functioneert niet goed meer, het rijgt de vergissingen aan elkaar. Ik denk dat de VS uiteindelijk in die val getrappt zijn. »

Stone : « Dat is heel de kwestie. Hoe staan de VS er voor ? Wat is hun strategie in de wereld ? »

Poetin : « Ik zal heel nauwkeurig en heel open op die vraag antwoorden, maar enkel wanneer ik met pensioen gegaan ben. » [luide lach van Oliver Stone]

OEKRAÏNE

Stone : « Zelfs als de NAVO een akkoord zou sluiten met Oekraïne, zie ik niet hoe dat een bedreiging zou kunnen vormen voor Rusland, met de moderne bewapening. »

Poetin : « Ik zie die dreiging wel ! Op het moment dat de NAVO zich in een bepaald land stationeert, kunnen de bevolking en de leiders van dat land geen enkele invloed uitoefenen op de beslissingen van de organisatie, ook niet als het gaat om de installatie van militaire infrastructuur. Zelfs zeer gevoelig wapentuig kan worden geplaatst, zoals antiraketsystemen. Vandaag stellen we een versterking van de Amerikaanse invloed in Europa vast, ten dele dankzij de landen van Oost-Europa. Die houden er nog een concept van confrontatie op na met een dominerende macht, de ex-Sovjet-Unie, die zij projecteren op het huidige Rusland. Maar vroeg of laat zal aan die politiek een einde komen. Door in Oekraïne het vuur aan de lont van de crisis te steken, zijn de Amerikanen er in geslaagd om Rusland voor te stellen als een potentiële agressor. Weldra zal iedereen echter begrijpen dat Rusland geen bedreiging betekent, niet voor de Baltische staten en niet voor de landen van Oost-Europa en nog minder voor die van West-Europa.

« Wanneer de Europeanen zich daarvan rekenschap zullen geven, zal hun verlangen des te groter zijn om hun soevereiniteit te beschermen en hun nationale belangen te verdedigen. Geloof me, die onophoudelijke druk is voor niemand aangenaam ! Vroeg of laat zal men er de gevolgen van inzien. Vroeg of laat zal er een einde aan komen.

« Waaraan wij allemaal nood hebben is een andere vorm van internationale betrekkingen, gebaseerd op het respect voor de belangen van de volkeren en hun soevereiniteit, niet op intimidatie en het spookbeeld van een buitenlandse dreiging die zagezegd alleen kan bezworen worden met de hulp van de VS. Op een dag zal dat concept niet meer actueel zijn. »

NIETS NIEUWS ONDER DE ZON IN WASHINGTON

Stone : « Donald Trump heeft bij ons de presidentsverkiezingen gewonnen. Hij is uw vierde president, is het niet ? Eerst Clinton, dan Bush, vervolgens Obama en nu Trump. »

Poetin : « Ja. »

Stone : « Wat zal er veranderen ? »

Poetin : « Bijna niets ! » [lacht]

Stone : « Is dat werkelijk uw aanvoelen tegenover die vier presidenten ? »

Poetin : « Wel, het leven brengt altijd iets nieuws, maar de bureaucratie is overal heel machtig en nog het meest in de VS. Zij is het die in feite de wereld leidt. »

Stone : « Zijn er openingen, is er hoop op verandering met Donald Trump ? »

Poetin : « Er is altijd hoop zolang men niet in een doodskist ligt. »

Stone : « Dat is heel Russisch, echt Dostojevski ! » [Poetin lacht]

RUSSISCHE BEÏNVLOEDING VAN DE AMERIKAANSE VERKIEZINGEN ?

Stone : « De versie van het Westen is dat Rusland zich gemoeid heeft in de verkiezingen ten voordele van Donald Trump. »

Poetin : « Dat is een volslagen idiote bewering ! Ja, wij hebben onze sympathie uitgedrukt ten aanzien van meneer Trump en wij gaan daarmee voort, omdat hij in het publiek heeft verklaard dat hij goede Russisch-Amerikaanse relaties wou tot stand brengen. Toen de journalisten van de internationale media mij allerlei vragen stelden om te proberen mij in het nauw te drijven, draaide ik de vraag elke keer opnieuw om : waren zij gekant tegen het opbouwen van goede betrekkingen tussen de VS en Rusland ? Uiteraard moeten we afwachten hoe die betrekkingen in de praktijk zullen evolueren. Meneer Trump heeft gesproken over het herstel van de economische betrekkingen, over de gemeenschappelijke strijd tegen het terrorisme. Wat is daar verkeerd aan ? »

Stone : « Waarom hebt u dan de moeite gedaan om de verkiezingen te hacken ? »

Poetin : « Wij hebben de verkiezingen absoluut niet gehackt. Het is moeilijk zich voor te stellen dat een land, zelfs een land als Rusland, een electorale campagne en de resultaten ervan kan beïnvloeden. Naar mijn overtuiging heeft het feit dat een of andere niet geïdentificeerde hacker de interne problemen van de Democratische partij op straat heeft gegooid, geen grote impact gehad op het verloop van de campagne en evenmin op de uitslag. [...] Het gaat om binnenlandse problemen van de VS. De personen die getracht hebben om de publieke opinie te manipuleren zouden Rusland niet als vijand mogen voorstellen. Ze zouden zich bij de kiezers hebben moeten verontschuldigen, maar dat hebben ze niet gedaan. Het is maar al te duidelijk dat het Amerikaanse volk grote veranderingen wil zien op het vlak van de veiligheid, de strijd tegen de werkloosheid en het scheppen van nieuwe banen in het land.

« *Het ging ook om de verdediging van de traditionele waarden, want de VS blijven in hoge mate een puriteinse natie, vooral Deep America. Donald Trump en zijn team hebben een zeer intelligente campagne gevoerd. Ze wisten nauwkeurig waar ze hun kiezers moesten gaan zoeken, ze hebben de staten bepaald die hen het meeste stemmen konden opleveren.* »

Stone : « Rusland is beschuldigd van extreem verraad. Het is een aanklacht die onophoudelijk in de media herhaald wordt, zodat niemand er nog aan denkt ze in vraag te stellen : “Rusland heeft de verkiezingen gehackt.” Veel mensen zeggen dat het Kremlin Trump in zijn zak heeft, dat de president bij u in het krijt staat. U begrijpt waartoe ons dat leidt. De toestand is onmogelijk, ze is zeer delicaat voor meneer Trump als hij werkelijk de bedoeling heeft om de betrekkingen met Rusland te verbeteren. »

Poetin : « *Ik heb het gezegd en ik herhaal het : die zogezegde beïnvloeding van de resultaten van de Amerikaanse verkiezingen is een leugen. Die leugen wordt vandaag verspreid om een aantal redenen : om de legitimiteit van president Trump te compromitteren, om de normalisering in onze relaties te verhinderen en om bijkomende instrumenten te scheppen voor de binnenlandse politieke strijd.* »

DE MACHT EN HET GELD

Oliver Stone brengt het gesprek op de fameuze oligarchen die onder Jeltsin de lakens uitdeelden.

Poetin : « *Wat bedoelen we in feite met “oligarchie” ? Het gaat om de verstengeling van de macht en het geld. Het opzet van de oligarchen is om invloed uit te oefenen op de beslissingen van de gezagsdragers, met de bedoeling op die manier hun fortuin altijd maar te vergroten. Mijn taak bestond erin om geld en macht van elkaar te scheiden.*

« *In 2008, het jaar van de crisis, werd ik verrast door de bewonderenswaardige houding van veel bedrijfsleiders, ook die van de privésector, die ik niet persoonlijk kende. Ze hebben toen uit zichzelf een groot deel van de verantwoordelijkheden op zich genomen, ze hebben er alles aan gedaan om hun bedrijf boven water te houden, om hun personeel in dienst te houden. Ze hebben hun kapitaal op het spel gezet. Ik hoop dat wij binnen dat kader, in overeenstemming met de bestaande wetgeving, kunnen verdergaan met de ontwikkeling van de privésector.*

« *Vandaag hebben wij een ander objectief dat veel belangrijker is : het verschil verminderen tussen de superrijken en de mensen met een klein inkomen. In het jaar 2000 leefden bijna 40 miljoen mensen onder de armoedegrens. Vandaag ligt dat cijfer nog altijd hoog, maar het is ondertussen wel gehalveerd ! Wat de oligarchen betreft, dat is volgens mij geen actueel probleem meer.* »

Oliver Stone : « De herinvoering van de orthodoxe godsdienst in het Russische systeem, is dat ook door uw toedoen ? »

Vladimir Poetin : « *Dat is niet door mij gebeurd, maar door het Russische volk.* »

Oliver Stone : « Ik begrijp het. Maar is er een wedergeboorte van het geloof geweest ? »

Vladimir Poetin : « *Die wedergeboorte is te verklaren door het feit dat de communistische ideologie een vacuüm heeft nagelaten, dat enkel kon opgevuld worden door de godsdienst.* »

Stone : « Dus u hebt geen bankrekening op Cyprus ? »

Poetin : « *Neen, en die is er ook nooit geweest ! [glimlacht] Dat is allemaal onzin. Als er zo’n bankrekening bestond, zou dat al lang gesignaleerd zijn.* »

Stone : « Ik weet uit ervaring dat ik me veel beter zou amuseren als ik rijk was. »

Poetin : « *Weet u, volgens mij is het niet het geld dat gelukkig maakt. Wat zou u er vandaag mee doen, in een context van crisis, met al die activa die u heel de tijd zou moeten bewaken, verplaatsen enz. ? Het zou u alleen maar hoofdpijn opleveren ! U bent veel rijker dan al die mensen die een veel royaler bankrekening hebben, want u hebt uw eigen mening, u hebt talent, u hebt de mogelijkheid daar gebruik van te maken om uw afdruk in de geschiedenis na te laten. Geld schenkt dat soort geluk niet, men kan zijn fortuin niet meenemen in het graf.* »

*

* *

Als wij Rusland al in ons hart droegen omwille van de woorden van Onze-Lieve-Vrouw in Fatima op 13 juli 1917 en in Tuy op 13 juni 1929, dan kunnen de van wijsheid en staatsmanschap vervulde woorden van Vladimir Poetin onze liefde voor het Russische volk en zijn land alleen maar doen toenemen.

In 1947 kwam iemand op het idee om in Portugal een gebedscampagne voor de bekering van Rusland te promoten ; die persoon liet enkele blaadjes drukken die ook zuster Lucia via een vriendin in handen kreeg. De zieneres bedankte onmiddellijk en schreef : « ***Ja, het is nodig om Rusland te redden door middel van gebeden en offers.*** »

Vandaag gaat het er nog altijd om « *Rusland te redden* », niet meer van de « *dwalingen* » van haar eigen leiders, zoals in 1947, maar wel van een wereldwijde samenzwering, opgezet door de VS, om het herboren en van de machten van het geld verlorene Rusland te vernietigen.

broeder Bruno van Jezus-Maria

BETHSAÏDA

HET DORP VAN DE APOSTELN

DE VERVLOEING VAN DE VISSERSDORPEN

OP een dag trok Jezus fel van leer tegen de dorpen die aan het meer van Tiberias lagen, omdat ze geen boete hadden gedaan: « *Wee u, Chorazin, wee u, Bethsaïda! Want zo in Tyrus en Sidon de wonderen waren gebeurd die in u zijn geschied, dan zouden ze al lang in zak en as boete hebben gedaan. Maar ik zeg u: voor Tyrus en Sidon zal het dragelijker zijn op de oordeelsdag dan voor u. En gij, Kapharnaüm, zult ge tot de hemel worden verheven? Tot in de hel zult ge zinken!* » (Mt 11, 21-23).

Bethsaïda was de geboorteplaats van de apostelen Simon Petrus en Andreas en de woonplaats van de apostel Philippus (Jo 1, 44; 12, 21). Het dorp was gelegen ten oosten van de Jordaan, op de plaats waar de rivier zich in het meer van Tiberias werpt. Het gebied was rijk aan slib en in het water kwam veel vis voor, vandaar de naam Beth-saïd, « huis van de visser » (te vergelijken met Beth-lehem, « huis van het brood »).

Het was vlakbij het dorp, op een « eenzame plaats » – waarmee onbewerkt weideland bedoeld wordt – dat Jezus een grote menigte voedde met vijf broden en twee vissen (Lc 9, 10-17). Sint-Jan vermeldt dat de Heer zich vlak voor het mirakel tot Philippus richtte: « *Waar zullen we brood kopen zodat ze kunnen eten?* » (Jo 6, 5). De apostel uit Bethsaïda moet geweten hebben waar de bakkerijen waren!

Het was ook daar dat Jezus een blinde genas, na hem bij de hand uit Bethsaïda geleid te hebben (Mc 8, 22-26).

Ook de joodse historicus Flavius Josephus vermeldt Bethsaïda. Van hem weten we dat de viervorst Philippus, een zoon van Herodes de Grote, de plaats rond het jaar 30 van onze tijdrekening sterk opwaardeerde en de rang van polis ("stad") schonk. Hij noemde de plaats Bethsaïda-Julias naar de machtige en invloedrijke moeder van keizer Tiberius, Livia Julia Augusta. Flavius Josephus stipt verder aan dat Bethsaïda een belangrijke rol speelde in de opstand tegen Rome die uitbrak in het jaar 66.

De voorspelling van Jezus kwam letterlijk uit, op een indrukwekkende manier: Chorazin, Bethsaïda en Kapharnaüm werden door de Romeinen met de grond gelijk gemaakt bij het begin van de Joodse

De ruïnes van Bethsaïda. De plaats waarnaar men al eeuwen op zoek was, werd dankzij de intuïtie van pater Bargil Pixner, dominicaan en archeoloog, teruggevonden en sindsdien volledig blootgelegd.

Oorlog, in het jaar 67. De vernietiging van de geboorteplaats van Simon Petrus en Andreas gebeurde zo grondig dat men enkele decennia later zelfs geen herinnering meer had aan de precieze ligging van Bethsaïda...

OP TWEE KILOMETER VAN HET MEER?

In 1985 kwam Bargil Pixner (1921-2002), een dominicaan afkomstig uit Zuid-Tirol, met een verrassende theorie. Pixner, die in het H. Land aankwam na de Zesdaagse Oorlog (1967), had zijn sporen als archeoloog al verdiend in de jaren 1970, toen hij de Esseense wijk van Jeruzalem ontdekte. De dominicaan ging op onderzoek naar de heuvel van et-Tell, gelegen op 2 km van de noordrand van het meer van Tiberias. Et-Tell betekent letterlijk « mond » en inderdaad ligt de heuvel niet ver van de monding van de Jordaan. De strategisch belangrijke plek was tot de Zesdaagse Oorlog in handen van Syrië en daardoor ontoegankelijk voor archeologen.

« *Te midden van de patroonhulzen en de achtergelaten geweren* », aldus Pixner, « *kon ik scherven aardewerk verzamelen. De soldaten hadden die bovengewoeld toen ze hun loopgraven aanlegden* » (Figaro Magazine, 21 december 1996). De scherven dateerden uit de Romeinse tijd, wat betekende dat zich op de heuvel een dorp of een stad moet bevonden hebben die bewoond was in de tijd van Christus. « *En dat kon alleen maar Bethsaïda zijn!* » (ibid.).

Bargil Pixner sprak in verband met Galilea van de « evangelische driehoek », het gebied waarbinnen

Jezus het grootste deel van zijn wonderen deed. Bethsaïda was één punt van die driehoek, Chorazin en Tabgha (de plaats van de zaligspreekingen) de twee andere; Kapharnaüm was het middelpunt van de basis van de driehoek.

De stelling van de dominicaan werd op veel scepsis onthaald, vermits de heuvel op een aanzienlijke afstand van het meer ligt. Veel archeologen hielden het er op dat het kleine vissersdorpje el-Araj, dat vandaag aan de noordoever van het meer te vinden is, het Bethsaïda van het Nieuwe Testament was. Nochtans kan men zich ter plekke goed voorstellen dat de vruchtbare vallei waarboven de 30 meter hoge heuvel van et-Tell oprijst, vroeger een deel van het meer was.

Pixner onderstreepte inderdaad dat in het jaar 115 in Syrië een geweldige aardbeving plaats had, waardoor een deel van het meer gevuld werd met tonnen zand en stenen en de monding van de Jordaan naar het zuiden verschoof. De ruïnes van Bethsaïda, op de heuvel, kwamen twee kilometer van het meer te liggen.

Na de aardbeving stichtten vissers een kleine nederzetting aan de (nieuwe) rand van het meer. Ter herinnering aan de verdwenen plaats, waaraan het collectieve geheugen de herinnering bewaard had, noemden ze de nieuwe vestiging ook Bethsaïda. « *De ruïnes van dat haventje, el-Araj, werden later door veel archeologen verward met het echte Bethsaïda* », aldus pater Pixner. En hij voegde er vol bescheidenheid aan toe: « *Ik ben blij tot het*

vaststellen van de waarheid bijgedragen te hebben » (*ibid.*).

BEVESTIGING DOOR DE ARCHEOLOGIE

Pixner publiceerde zijn bevindingen in een artikel in het *Biblical Archaeology Review* nr. 48, november-december 1985.

Twee jaar later begon Rami Arav van het *Golan Research Institute* en de universiteit van Haïfa met opgravingen op et-Tell. Hij werd daarin bijgestaan door een multidisciplinair team van Israëlitische, Amerikaanse, Duitse en Koreaanse onderzoekers. Arav vond overblijfselen terug uit de hellenistische en vroege Romeinse periode die volgens hem voldoende bewijzen leverden dat de dominicaan gelijk had:

« *Verskillende ontdekkingen bevestigen op verbazende wijze de geschiedkundige realiteit van de Evangelies. In het centrale deel van het plateau (zone B) legden we een gebouw bloot met een grote geplaveide binnenkoer omgeven door kamers, daterend uit de eerste eeuwen voor en na Christus. Zonder enige twijfel werd dit gebouw bezocht door vissers: we vonden een ijzeren vishaak, een bronzen naald van 15 cm lang om netten en zeilen te herstellen, nieuwe en gebruikte loden gewichten om de visnetten in het water te doen zakken, een basalten ballast voor een vislijn. Een absoluut uniek stuk is een visserszegel in klei met de voorstelling van een boot bij een grote rietbos met brede bladeren, zoals men er vandaag nog ziet in de delta van de Jordaan; in de boot lijkt een gestileerde figuur een net uit te werpen* » (*Revue biblique* nr. 100/3, 1993, pp. 422-423).

Later werd in dat « huis van de visser » nog een heel bijzonder voorwerp gevonden: een Romeinse sleutel uit de eerste eeuw. De sleutel van Petrus? Pater Pixner sprak gevat over « *de sleutel van het eerste Vaticaans* »!

Arav bleef voorzichtig in zijn interpretatie: « *Het zou een plein omgeven door winkeltjes kunnen zijn, of de gebouwen van een soort van coöperatieve van vissers, of nog de grote "insula" [wooncomplex aan vier kanten omgeven door straten, zodat het een "eiland" vormt – nvdr] van een familie van vissers zoals de Zebedeï* », vader Zebedeüs en zijn zonen Jacobus en Johannes, de apostelen (*ibid.*).

De joodse archeoloog was geestdriftig over zijn opgravingsproject. « *Het is de eerste keer dat we de kans hebben te werken op een site die rechtstreeks verbonden is met Jezus. De meeste andere steden, zoals Nazareth*

Galilea en omstreken in de Romeinse periode. Op deze kaart lijkt Bethsaïda verder weg van het meer van Tiberias te liggen, maar in werkelijkheid lag het vissersdorp in de tijd van Jezus aan de oever. Dat veranderde toen een zware aardbeving in 115 n. Chr. een deel van het meer ter hoogte van de Jordaanmonding deed dichtslippen.

De overblijfselen van het « huis van de visser » in Bethsaïda, waar archeologen allerlei voorwerpen terugvonden die te maken hebben met de visvangst. Misschien woonden Simon Petrus en zijn broer Andreas hier, of Jacobus en Johannes met hun vader Zebedeüs...

en Kapharnaüm, werden herbouwd na de eerste eeuw. Bethsaïda daarentegen verschijnt ons in al zijn oorspronkelijkheid. De plaats werd na de tijd van Christus volledig verlaten. Wij werken dus op een volkomen ongerepte plek » (*ibid.*).

Arav voegt er aan toe dat het maagdelijk terrein « een zegen voor de archeologen » is. Die uitspraak mag ons echter niet de vervloeking van Christus doen vergeten, die de bestraffing aankondigde van de ongelovige generatie die Hem verworpen had : « **Dan zullen er twee mannen zijn op de akker : de een wordt opgenomen, de ander achtergelaten ; twee vrouwen zullen aan het malen zijn : de ene wordt opgenomen, de andere achtergelaten** » (Mt 24, 41).

De onderzoekers hebben de juistheid van het woord van Jezus op een treffende wijze kunnen verifiëren op de site van Bethsaïda, die enkele decennia na zijn Hemelvaart plots verlaten werd, overeenkomstig zijn profetie. Tijdens de opgravingen kwamen twee grote stenen van basalt tevoorschijn ; ze lagen boven elkaar en dienden om graan te malen. « Elizabeth McNamer legde uit wat er gebeurde na die vondst : “Eén van mijn studenten probeerde tegen de bovenste steen te duwen, maar dat lukte niet. Toen vroeg ik aan een tweede studente om haar te helpen. Jezus had gezegd : *Twee vrouwen zullen aan het malen zijn*, en inderdaad moet men met zijn tweeën zijn voor die taak” » (C. P. Thiede en M. d’Ancona, *The Jesus Papyrus*, Londen, 1996).

EEN KRIUK MET EEN KRUIS

In 1989 erkende de Israëlische regering et-Tell als de officiële locatie van Bethsaïda. De opgravingen gingen verder en leverden in 1994 een uiterst merkwaardige vondst op.

Er werd een huis met een kelder ontdekt, en in die kelder enkele wijnkruiken. Ten noorden ervan, in een van de kamers die uitgaven op de reeds vermelde binnenkoer, vond de vrouw van archeoloog Fred Stickert een scherp aardewerk met een kruis er op. « *De nogal ruwe en onperfecte kruisinscriptie meet 11 op 14 cm, maar de top is afgebroken. Het gaat om een centrale cirkel met vier zich naar buiten uitstrekkende armen ; elke arm bestaat uit twee parallelle lijnen die met elkaar verbonden zijn. Vanuit de onderste arm lopen minder zichtbare lijnen verder door, wat het geheel eerder de aanblik van een “Latijns” dan van een “Grieks” kruis geeft [een Grieks kruis heeft 4 gelijke armen – *nvdv*] » (F. Stickert, *Bethsaïda. Home of the Apostles*, Collegeville, 1998, p. 149).*

De archeoloog liet de scherp onderzoeken door specialisten, die hem bevestigden dat het kruis aangebracht was op de klei vóór het bakproces. De tekening werd dus met een duidelijke intentie gemaakt : de kruik met het kruis had een welbepaalde functie.

De scherp was allicht afkomstig van een bewaarkruik, van een type dat algemeen in gebruik was tussen 100 v. Chr. en 70 n. Chr. Vermits het fragment ter plekke gevonden werd, in de nabijheid van de wijnkelder waar enkele kruiken ongeschonden bleven, mogen we veronderstellen dat de persoon die het kruis tekende dat deed vóór het jaar 67, het jaar waarin de Romeinen Bethsaïda verwoestten. Maar waarom tekende hij een kruis op een kruik ? « *Misschien omdat het om een heel bijzondere kruik ging, gebruikt voor de wijn die moest dienen voor de Eucharistie, de Heilige Communie* » (Bargil Pixner, *Wege des Messias und Stätten der Urkirche*, Giessen/Basel, 3de uitgave 1996, p. 423). In elk geval gaat het om de oudste afbeelding van het Kruis van Christus die wij kennen (in het Italiaanse Herculanum werd ook een getekend Kruis aangetroffen, dat dateert uit de periode vóór de uitbarsting van de Vesuvius in 79).

De conclusie ligt voor de hand : in het dorp van de apostelen Simon Petrus, Andreas en Philippus, op de heuvel van et-Tell, leefde kort na de dood en de Verrijzenis van Jezus een christelijke gemeente, waar men « bleef volharden in de leer van de apostelen en de onderlinge gemeenschap, in het breken des broods en in het gebed » (Hd 2, 42), tot aan het uitbreken van de Joodse oorlog en de daaropvolgende verwoesting van Palestina en de heilige stad Jeruzalem.

broeder Bruno van Jezus-Maria
& redactie KCR

GEWOON EN BUITENGEWOON LEERGEZAG : VERWERPING VAN HET SEDEVACANTISME

ALLES wat als reactie op het Tweede Vaticaans Concilie gebeurd is, werd door abbé de Nantes (1924-2010) voorzien. Nooit heeft hij opgehouden aan de arme gelovigen die totaal de weg kwijt waren uit te leggen wat de betekenis was van zijn heilzaam devies: « *Geen schisma, geen ketterij!* ». Tegelijkertijd weerlegde hij ook de argumenten die de zgn. sedevacantisten in de loop van de jaren aandroegen om het gezag en de legitimiteit van de regerende paus te contesteren.

Het sedevacantisme gaat ervan uit dat er sinds de dood van Pius XII (1958) of sinds de ondertekening van de eerste conciliaire decreten door Johannes XXIII (1963) geen rechtsgeldige paus meer geweest is. De Stoel (*sedes*) van Petrus is volgens hen dus leeg (*vacans*): de bekleders van het opperambt in de Kerk vanaf het genoemde jaartal zijn slechts usurpatoren, dat wil zeggen personen die op onwetende wijze bevoegdheden hebben overgenomen. De stelling van de sedevacantisten is namelijk dat het pauselijk leergezag of *Magisterium* nooit dwalingen kan verspreiden; vermits de laatste "pausen" dat wél gedaan hebben, eigenen zij zich die titel ten onrechte toe, aldus de sedevacantisten.

In Frankrijk was de grondlegger van het sedevacantisme de dominicaan Michel-Louis Guérard des Lauriers. Hij was hoogleraar aan de pauselijke universiteit in Rome, maar werd in 1970 op vraag van Paulus VI samen met verschillende andere "conservatieve" docenten aan de kant geschoven. Daarop voegde hij zich bij Mgr. Lefebvre in het seminarie van Ecône, waar hij zijn theorieën ontwikkelde over de paus die nog "materieel" paus is, maar niet meer "formeel" (*papa materialiter ac non formaliter*). Mgr. Lefebvre stuurde hem echter de laan uit in 1977.

Vier jaar later kreeg pater Guérard des Lauriers gedaan dat de geëxcommuniceerde emeritus aartsbisschop van Hué (Vietnam) hem, zonder pauselijk mandaat, tot bisschop wijdde. Het was op die schismatieke wijding dat abbé de Nantes in 1982 reageerde.

De theoloog van *De katholieke Contrareformatie in de twintigste eeuw* begon met in herinnering te brengen in welke omstandigheden men zich kan én moet verzetten tegen de eisen van zijn oversten, en zelfs van de bisschoppen en de paus, zonder nochtans tegelijkertijd hun rechtsgeldig gezag in vraag te stellen:

« 1. Een gewone gelovige, een priester of een

bisschop kunnen en moeten soms ongehoorzaam zijn aan de bevelen die hen door hun oversten gegeven worden en door de paus zelf, niet om hun persoonlijk belang te vrijwaren of hun apostolaat dat bedreigd wordt, maar wanneer de gegeven orders ingaan tegen het geloof, de morele wet of de naastenliefde. Die ongehoorzaamheid kan eenmalig zijn of ze kan honderd keer hernomen worden, ze kan gaan over één punt of over duizend punten: zo vaak en zoveel als nodig is. Heiligen hebben daar het voorbeeld van gegeven.

« 2. Een gewone gelovige en des te meer een priester, een bisschop, zelfs een kardinaal en heel in het bijzonder de leden van de Romeinse clerus kunnen en moeten zich verzetten tegen – en dat kan gaan tot openlijk bekampen van – elke dwaling van een overste, zelfs als die paus is. Zij kunnen een oordeel over hem vragen door de opperste en onfeilbare rechtsmacht van de Kerk, met de bedoeling dat de van ketterij verdachte overste zich herpakt of afgezet wordt. Dat is wat wijzelf al gedaan hebben met onze "*Liber accusationis*" (Aanklachtenboek) die wij in 1973 in Rome afgaven¹.

« 3. Maar wat ook de persoonlijke fouten, de misdaden, het plichtsverzuim, de schismatieke daden of het ketterse onderricht mogen zijn waaraan die oversten zich in onze ogen schuldig maken, niemand van ons heeft het recht om uit eigen beweging, door een persoonlijke beslissing, een lid van de kerkelijke hiërarchie vervallen van zijn ambt en ontdaan van zijn macht te verklaren.

« Zelfs als we nog veel ergere dingen zouden zien, en wat we zien is al moeilijk te verdragen, dan zouden we toch onderworpen moeten blijven aan de herders van de Kerk, maar in rebellie tegen hun rebellie, in verzet tegen hun schisma's en ketterijen. In alle omstandigheden moeten we ons herinneren dat de verrezen Heer Jezus Christus de soevereine Meester over zijn Kerk is en dat Hij zelf weet wat hij in zo'n gevallen moet doen, zonder dat wij het wagen onszelf in de plaats te stellen van zijn rechtspraak en zijn oordeel. Dat is het wat fout is in het optreden van de integristische herders: zij eigenen zich rechtsmacht over het volk toe naar eigen goeddunken, alsof Christus hen daartoe de macht geeft. »

Deze principes leiden tot de weerlegging van de sedevacantistische dwaling:

« Daarop zijn "aartsapostelen" verschenen die de vinger legden op iets waarvan zij beweerden dat

(1) « Aan onze Heilige Vader paus Paulus VI, door de genade Gods en de wet van de Kerk soevereine rechter over alle gelovigen in Christus: aanklacht wegens ketterij, schisma en schandaal met betrekking tot onze broeder in het geloof, paus Paulus VI »

het onlogisch en zelfs contradictorisch was: enerzijds weigert men gehoorzaamheid aan een paus en bisschoppen in hun hervormingsgerichte beslissingen en bekritiseert men hun leerstellige en morele dwaalingen, maar anderzijds erkent men toch hun gezag en hun disciplinaire macht over ons en het geheel van het gelovige volk. Moet het gezegd worden dat dit standpunt [van de sedevacantisten] van een grote dwaasheid getuigt? Een oppositie die tot op dat ogenblik heel het recht en heel de waarheid aan haar kant had, werd zo in het kwade daglicht van opstand en scheuring geplaatst.

« Het argument dat werd aangedragen om dit openlijk schisma te ondersteunen is puur Byzantijns: "Elke daad van het gewoon Leergezag van de Kerk is uit zichzelf onfeilbaar; de paus en de bisschoppen onderwijzen in naam van hun gewoon Leergezag nieuwlichterijen die heel zeker ketters zijn; dus kunnen zij niet de echte paus en de echte bisschoppen van de Kerk van Christus zijn."

« Tegenover dit syllogisme, waarvan men verkeerdelijk denkt dat er geen speld tussen te krijgen is, kan men heel wat redeneringen plaatsen die veel voorzichtiger zijn. Men kan bv. besluiten dat paus en bisschoppen geheel ten onrechte over hun "gewoon Leergezag" spreken wanneer zij dwaze nieuwlichterijen uitkramen. Of men kan zeggen dat het begrip "gewoon Leergezag" in feite dubbelzinnig is: de enen vatten het op als authentiek Leergezag, dat helemaal niet gewaarborgd is tegen dwaling, de an-

deren als het onafgebroken en universeel Leergezag van de Kerk, dat inderdaad onfeilbaar is.

« Mijn mening is de volgende. De enige klaar en duidelijke, beslissende, niet te bediscussiëren onfeilbaarheid is die van leerstellige definities waaraan anathema's gekoppeld zijn en die afgekondigd worden door het buitengewoon of plechtig Leergezag. De minder scherp begrensde onfeilbaarheid van het gewoon Leergezag geldt slechts voor onderricht waarover iedereen het eens is dat het altijd en overal door geheel de onderwijzende Kerk voorgehouden werd en als dusdanig door het gelovige volk aanvaard.

« Niets van alle moderne dwaasheden die sinds twintig [nu al vijftig!] jaar over ons uitgegoten worden vloeit voort uit het gewoon Leergezag, dat spreekt vanzelf. Ook al willen de auteurs ervan, door alweer een nieuwe vorm van bedrog, ons dat doen geloven! »

Het schisma dat abbé de Nantes al sinds 1969 zag aankomen en dat hij onophoudelijk ontmaskerd heeft, is ondertussen een feit geworden. Zijn analyse heeft niets van haar tragische waarheid verloren, net zoals de oplossingen die hij voorstelde om de eenheid van de Kerk te herstellen in de eenheid van de waarheid en de hervonden naastenliefde ook niets aan actualiteit ingeboet hebben.

broeder François van Maria ter Engelen
uit « Pour l'Église » deel 4

VAN WANKELEND TOT VERBLIND

Sinds paus Franciscus zich dit jaar zo duidelijk afgekeerd heeft van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima, lijkt hij geslagen met blindheid. In het Vaticaan is blijkbaar niemand in staat om hem de ogen te openen. Wat een ongeluk, voor een paus, van enkel door hovelingen en vleiers omringd te zijn!

Toch ontgaat « het ontwapenend gebrek aan realisme van paus Franciscus » niet iedereen, getuige het artikel van Ivan Rioufol in de Franse krant *LE FIGARO* van 25 augustus 2017:

« Met zijn engelachtige standpunten brengt de paus Europa in gevaar. Ondanks de demografische druk van Afrika en de spanningen inzake eigen identiteit die de landen kennen die opengesteld werden voor de komst van grote aantallen moslims, predikt Franciscus het algehele welkom aan iedereen – met inbegrip van wie clandestien [als terrorist!] binnen sluipt. Zo herinnerde [?] hij er maandag aan

dat "de nationale veiligheid moet wijken voor de persoonlijke veiligheid"... »

Wat een absurditeit! In welk Evangelie staat dat "dogma" dan wel, vermits de paus eraan « herinnert »?

« Deze onrealistische edelmoeidigheid », vervolgt Rioufol, « verbergt in feite een groot egoïsme. Want de paus toont een compleet gebrek aan belangstelling voor de ontreding van de Europese volkeren, die geconfronteerd worden met een schijnbaar niet te stuiten immigratie vanuit de derde wereld en een offensieve islamitische cultuur. »

De onwetendheid van Franciscus is, op zijn zachtst gezegd, verwarrend: « Zijn verdediging van een multicultureel Europa is zelfs een vorm van zelfmoord. Zij laat een beschaving die het Westen historisch gezien vijandig gezind is toe om in datzelfde Westen wortel te schieten, zelfs door intimidatie en

geweld. Abdelwahab Meddeb, een Franse intellectueel, heeft ons nochtans gewaarschuwd: "In de Koran zijn het geweld en de oproep tot oorlog letterlijk vervat. De aanbeveling om de vijanden en de weerbarstigen te doden is geen kwaadwillige interpretatie, zij staat in de tekst zelf van de Koran." Franciscus kan deze waarschuwingen van verlichte moslims [sic] niet negeren. Zijn verblindings, die er bij de brave zielen als zoete koek in gaat, is verbijsterend in haar naïviteit en haar koppige volharding in de dwaling. »

Onder invloed van de op het Tweede Vaticaans Concilie afgekondigde godsdienstvrijheid weigert de paus zijn stem te verheffen om een halt toe te roepen aan het doorringen in Europa van een godsdienst die even vals als gevaarlijk is, want antichristelijk: de islam, gesel Gods ter bestraffing van het moderne Sodom en Gomorra.

broeder Bruno van Jezus-Maria

DE H. GREGORIUS DE GROTE, GRONDLEGGER VAN DE CHRISTENHEID

In een voordracht die hij ooit hield over de H. Augustinus (354-430) toonde abbé Georges de Nantes aan hoe de grote kerkvader in zijn hoofdwerk *DE STAD GODS* de theoretische en theologische basis had gelegd van de nieuwe beschaving na de geleidelijke ineenstorting van het Romeinse rijk. Overeenkomstig de profetie van Sint-Jan de Evangelist in de Apocalyps legde Augustinus uit dat het Rijk bezweek onder de slagen van Alarik en zijn Visigoten – inname en plundering van Rome in 410 – omdat het imperium zo lang vastgehouden had aan afgoderij en vervolging van de christenen. Hij voegde er echter aan toe dat God andere politieke machten zou opwekken die openlijk christelijk zouden zijn.

In de vijfde en de zesde eeuw moest de Kerk het hoofd bieden aan duizend en één moeilijkheden van politieke en leerstellige aard. Na de val van het West-Romeinse rijk (476) waren de keizers in Byzantium het enige oppergezag, maar sommigen van hen vervielen in ketterij en vervolgden de katholieken. Niettemin erkende de Kerk het wettig gezag van deze heersers, wat de situatie er niet eenvoudiger op maakte. Rome moest voortdurend op zijn hoede zijn voor de keizerlijke aanmatiging om het primaatschap en de autoriteit van de paus over te nemen door zich met kerkelijke kwesties te bemoeien.

In het Westen had de Kerk af te rekenen met een Romeinse beschaving die decadent was en ondermijnd door afgoderij, zedenverval en armoede. Daarnaast waren er de barbaren, allemaal tot het arianisme vervallen, die in opeenvolgende golven het Italiaanse schiereiland overspoelden. Weliswaar spaarden de Hunnen (451) en de Vandalen (454) de stad Rome, omdat zij onder de indruk waren van de figuur van de H. Paus Leo de Grote. De oorlogen die het leger van keizer Justinianus voerde tegen de Goten, van 535 tot 565, bevrijdden Italië van de barbaarse dreiging, maar lieten het land leeggebloed en verwoest achter. Daarop vielen de Lombarden binnen en be-

zetten nagenoeg heel het noorden; het gezag van de Byzantijnse keizer beperkte zich nog slechts tot enkele geïsoleerde gebieden: Ravenna, Genua, Rome.

Al die tegenspoed wees lang niet op de komst van de maatschappij die door Sint-Augustinus voorspeld was! In 589 kwamen daar nog natuurrampen en een pestepidemie bovenop: het einde van de wereld leek nabij... Toch ging het slechts om het einde van *een* wereld, want het was gedurende de veertien jaar die zouden volgen dat de katholieke Kerk de basis kon leggen van de **Christenheid**, door de H. Augustinus voorzien en afgesmeekt. Bewerker daarvan was een uitzonderlijk man, een heilige paus en kerkvader: Gregorius de Grote.

ERFGENAAM VAN ROME EN ZOON VAN DE KERK

Gregorius werd rond 540 geboren in Rome uit een grote patricische en christelijke familie die aan de Kerk veel heiligen geschonken heeft, zoals de H. Paus Felix III en de H. Silvia, de moeder van onze heilige. Twee van zijn tantes waren voorbeeldige religieuzen. Deze adellijke familie was een van de weinige nog welgestelde families die de rampspoed in Italië nog

niet ontvlucht was door naar Byzantium te verhuizen.

Toen het keizerlijk gezag in Rome hersteld werd, moet Gregorius twaalf jaar geweest zijn. De scholen gaan opnieuw open en weldra « *laaft hij gretig zijn dorst* », zoals hij het zelf uitdrukt, « *aan de diepe en heldere wateren die tot ons komen vanwege de gelukzalige Ambrosius en de gelukzalige Augustinus.* »

Om dienstbaar te zijn aan zijn vaderstad, waarvan hij houdt en waaraan hij zich wil wijden, begint hij aan een loopbaan van ambtenaar die hem op 33-jarige leeftijd tot de functie van prefect van Rome brengt. Hij is verantwoordelijk voor de politie, de financiën en de bevoorrading van de stad, allemaal taken die hij op de typisch Romeinse manier, met veel zin voor orde, uitvoert. De competenties die hij zo verwerft zullen hem later van pas komen in het bestuur van de Kerk.

DE H. GREGORIUS.

Plafondfresco door Jacopo Vignali in de bibliotheek van het dominicanenklooster van Santa Maria Novella in Firenze (ca. 1630).

Niettemin verlangt Gregorius naar het contemplatieve leven, want hij heeft een mystieke ziel die zich volledig ten dienste van de Heer wil stellen. Op een dag klinkt de roepstem van Jezus zo luid dat de Romein besluit alles achter te laten om Hem te volgen: « *Na alles goed overwogen te hebben, ontvluchtte ik alles wat mij opslopte en trok mij terug in de veilige haven van een klooster.* » Het is zijn eigen woonhuis in Rome dat hij tot klooster omvormt; hij wijdt het toe aan de H. Andreas en wordt er zelf monnik. Vijf volmaakt gelukkige jaren beleeft hij er. Hij legt zich toe op ascese en boetedoening, waarbij hij ei zo na zijn zwakke gezondheid ruïneert. Met het geld dat hij van zijn vader erft, sticht hij bovendien zes kloosters op de familiegroonden op Sicilië.

Paus Pelagius II, die zijn talenten kent, wijdt hem al snel tot diaken en stelt hem aan tot zijn *apocrisarius* (ambassadeur) bij de Byzantijnse keizer, met de bedoeling van het hof een grotere hulp te krijgen in de strijd tegen de Lombarden. In het gezelschap van zijn medemonniken ontdekt Gregorius de wereld van het « nieuwe Rome », zoals Constantinopel genoemd wordt: de pracht en de praal van de kerken en de paleizen, maar evengoed de financiële moeilijkheden van de keizer die niet kan ingaan op de vraag van de paus, de onderworpenheid van de clerus aan de *basileus* (zoals de officiële titel van het staatshoofd luidt), de grote problemen ten gevolge van de ketterij van het monofysitisme en tenslotte de verwaande aanspraken van de patriarch van Constantinopel, die er op uit is het primaatschap van de H. Stoel voor zichzelf op te eisen. Gregorius heeft trouwens de gelegenheid om fel met patriarch Eutyches in twistgesprek te gaan, omdat deze laatste het dogma van de verrijzenis van het vlees ontkent.

Kortom, de zevenjarige zending naar de Griekse hoofdstad was providentieel, want ze liet Gregorius toe om een goed begrip te verwerven van de atmosfeer in Constantinopel.

Drie jaar na zijn terugkeer in Italië veroorzaakten rampen, zware stormen en aardbevingen overal grote ontzetting. In november 589 trad de Tiber buiten zijn oevers; bouwwerken werden vernield en de opslagplaatsen waar de Kerk het graan voor de armen bewaarde gingen verloren. De kadavers van verdrinken dieren veroorzaakten een pestepidemie, waarvan één van de eerste slachtoffers paus Pelagius II was. De Kerk had geen leider meer op een ogenblik waarop het bestuur van een wijze en krachtadige Opperherder onontbeerlijk was.

TOT PAUS GEKOZEN

Iedereen wendt zich tot de abt van de Romeinse Sint-Andriesabdij als de enige die voor redding kan zorgen. Ondanks zijn weerspannigheid wordt Gregorius tot paus gekozen. In zijn eerste prediking roept hij zijn volk op tot publieke boetedoening, want « *nadat we allemaal samen gezondigd hebben, moeten we ook allemaal het kwaad dat we bedreven hebben bewenen.* »

Op het moment waarop de paus aan het hoofd

van een grote smeekprocessie, waarin de beeltenis van de Allerheiligste Maagd Maria plechtig meegedragen wordt, het mausoleum van keizer Hadrianus passeert, hoort men plots engelen de eerste woorden zingen van een onbekende hymne, het *Regina Caeli*. De paus antwoordt: « *Ora pro nobis Deum.* » Daarop ziet iedereen hoe de aartsengel Michaël boven op het mausoleum zijn vlamdend zwaard in de schede steekt: de plaag neemt een einde. Door haar tussenkomst doet de Moeder Gods de bestraffing ophouden en stelt zij zich aan het hoofd van het werk dat Gregorius zal aanvatten.

De nieuwe paus ontpopt zich vanaf het begin van zijn pontificaat als een energiek en vastbesloten leider. Zijn veertienjarig bewind is van kapitaal belang, want hij formuleert de beginselen en legt de fundamente van de Christenheid.

Wat is de Christenheid? Laten we de *150 POINTS DE LA PHALANGE* van abbé de Nantes erbij nemen: ze zijn onmisbaar om deze historische periode te bestuderen.

De Christenheid « *is de evangelische wereld, bevrijd van de voogdij van Satan en helemaal bestuurd door de wet van Christus* » (punt 29). Het is de wereld waarin de wet van Christus, de Kerk, geplant is. De Kerk is niet enkel een geestelijke gemeenschap, een zuiver religieuze band zonder enige materiële ondersteuning, zonder sociale instelling. Integendeel, zij neemt alle realiteiten van het aardse leven voor haar rekening. Door haar vinden families, volkeren en naties het ware leven. Alle christelijke naties samen, heel die christelijke wereld die zich ontwikkelt in de schaduw van het Kruis en de Kerk, dat is de Christenheid. Zij is een werk van pure naastenliefde, want zij ondersteunt de actie van de Kerk die werkt aan de redding van de zielen.

Dankzij de H. Gregorius zal de Christenheid vorm aannemen, om uiteindelijk in de 11de, 12de en 13de eeuw haar hoogtepunt te bereiken. Hoe brengt hij dat tot stand? De 848 brieven en de vele andere schriftelijke werken die van hem bewaard zijn gebleven, laten ons toe een goed beeld te krijgen van zijn pauselijk beleid.

GREGORIUS EN DE REGEL VAN DE H. BENEDICTUS

Om te beginnen bevrijdt Gregorius zijn volk van « *de voogdij van Satan* » door het te onderrichten. Zijn *PREKEN OVER DE EVANGELIES*, waarvan wij vandaag in de metten nog uittreksels lezen, zullen hun stempel drukken op heel de periode van de middeleeuwen. Hij publiceert ook zijn *DIALOGEN* met zijn secretaris, waarin hij het relaas doet van talrijke mirakels verricht door zijn heilige tijdgenoten. Daarmee toont hij aan dat God zijn Kerk altijd bijstaat, omdat Hij de macht om wonderen te doen schenkt aan zijn heiligen, maar niet aan ketters.

Omdat het vervolgens van belang is om de genade aan te trekken en de mensen het goede voorbeeld te tonen, begunstigt Gregorius het monastieke leven, dat altijd al de basis voor de wedergeboorte van de Kerk is geweest. In de monnik

Gregorius de Grote noteert getuigenissen van de abten Constantinus, Valentinianus, Simplicius en Honoratus over het leven van de H. Benedictus.

Miniatuur uit 1437 (Chantilly, Musée Condé, handschrift 1401).

ziet hij de dienaar van de Roomse Kerk en de monniken zou doordringen van het zuiverste merg overwinnaar van het heidendom. De paus had na van de evangelische raadgevingen, verklaarde hij

zijn wijding zijn religieus habijt bewaard en hij was begonnen met de leken aan zijn hof te vervangen door de meest heilige en onderlegde religieuzen als zijn raadgevers. Wat hij vooral deed, was zijn beslissende steun geven aan de pas gestichte orde van de benedictijnen, die in Rome een schuilplaats was komen zoeken na de invallen van de Lombarden.

De H. Benedictus, de vader van het westers monnikendom, had in 540, na vijfenveertig jaar religieus leven, een regel voor het monnikenleven geschreven die uitblonk door een grote wijsheid en een ongeëvenaarde evenwichtigheid. Gregorius hield bijzonder van deze heilige, van wie hij het leven had verhaald; sommige van de eerste leerlingen van Benedictus had hij zelfs persoonlijk gekend. Omdat de paus begreep dat deze regel een echte steun voor het religieuze leven zou betekenen en de

GREGORIUS OVER BENEDICTUS

« Onze enige bron van kennis omtrent het leven van de heilige Benedictus is het tweede boek van de *Dialogen* van Sint-Gregorius. In de proloog tot dit werk (de dialoogvorm is ongetwijfeld fictief) verhaalt Gregorius dat hij op zekere dag verlangde wat uit te rusten van de drukkende zorgen van zijn ambt. In een gesprek met diaken Petrus, die sinds lang zijn vriend was, riep hij het beeld op van zovele heiligen die zich konden overgeven aan beschouwing en meditatie, terwijl hij zelf gebukt ging onder de lasten van de herderlijke zielzorg.

« Petrus van zijn kant merkte op dat hij maar weinig mensen van bijzondere deugzaamheid kende. Gregorius antwoordde dat hij wél veel zou kunnen vertellen over dergelijke personen, die hij door betrouwbare getuigen had leren kennen. Petrus haakte op deze opmerking in: laat Gregorius er dan over spreken, want als het onderricht van geleerden al heilzaam is, dan hebben de

voorbeelden van de heiligen en hun wonderen nog meer invloed om tot nederigheid te brengen en te doen verlangen naar de hemel. Gregorius aanvaardt zijn voorstel... »

Zo ontstonden de *Dialogen*, waarvan het tweede boek volledig gewijd is aan één personage: Sint-Benedictus van Nursia, de vader van het westerse monnikendom.

« De proloog van boek II begint met een plechtige zin: *Fuit vir vitae venerabilis, gratia Benedictus et nomine...* "Er was ooit een man van heilige wandel, door de genade gezegend en van naam" – want Benedictus wil zeggen "gezegend". Geboren te Nursia, uit een familie van rang en stand, werd hij naar Rome gezonden om te studeren in de *artes liberales*. Maar weldra trok hij er weg om niet meegesleurd te worden in de morele afgrond waarin hij zijn gezellen ten onder zag gaan. Hij verliet Rome en ook het huis en de goederen van zijn

vader en verlangde alleen nog maar aan God te behagen: *soli Deo placere desiderans*. Hij verkoos het monastieke leven...

« Na deze inleiding citeert Gregorius onmiddellijk zijn bronnen, want zelf heeft hij zijn held niet gekend. De bronnen zijn vier mannen die Benedictus gekend hebben: Constantijn, opvolger van Benedictus in Monte Cassino; Valentinianus, abt van het klooster van Lateranen; Simplicius, opvolger van Constantijn; en tenslotte Honoratus, de abt van Subiaco en de enige die nog in leven was toen Gregorius schreef. Hierbij tekenen wij aan dat in de andere boeken van de *Dialogen* de bronnen gewoonlijk anoniem zijn: "men zegt", "ik heb gehoord dat" enz. In boek II worden ze met naam genoemd en als het soms gebeurt dat Gregorius zich op een andere bron baseert, dan zegt hij het. »

uit *BENEDICTUS PATER EUROPAE*, Antwerpen, Mercatorfonds, 1980

plechtig dat de Regel van Sint-Benedictus door God geïnspireerd was.

Terzelfdertijd zag hij er de beschavende kracht van in, want de Regel had het grote voordeel de kloosteroversten te overleven en hun invloed van generatie op generatie te bestendigen. Daarom schreef hij: *« De opdracht die wij voorheen als leider van een klooster vervuld hebben, heeft ons geleerd hoe noodzakelijk het is te voorzien in de rust van de monniken. En vermits wij weten dat het merendeel van hen veel te lijden heeft gehad van verdrukking en bemoeienis van de kant van de bisschoppen, moeten we zorg dragen voor de toekomstige gemoedsrust van de kloosterlingen. »* Om die reden gaf Gregorius aan de abdijen een grote autonomie en onschendbaarheid en zorgde hij ervoor dat ze veel onafhankelijker waren van het bisschoppelijk gezag dan tevoren het geval was.

EEN NIEUW ELAN VOOR HET BISSCHOPSAMBT

De bijzondere aandacht van de paus gaat uit naar de bisschoppen, die hij onvermoeibaar van nabij opvolgt omdat zij belast zijn met de zielzorg en zij de steunpilaar van hun stad zijn.

In die tijd werden de te verkiezen bisschoppen verplicht uit de eigen gemeenschap gehaald. Ze waren niet altijd voldoende onderlegd. Erger nog was dat de praktijk van de simonie – het verkopen van kerkelijke ambten – een zeer verspreide plaag was. Daarom zet Gregorius in 590 zijn *PASTORALE REGEL* op papier, een echte code waarin hij uitlegt wat het gewicht van het bisschoppelijk ambt vertegenwoordigt *« opdat zij aan wie het niet toegevalen is het niet onnadenkend zouden najagen en opdat zij die het onnadenkend hebben nagejaagd nu zouden beven omdat zij het verkregen hebben. »*

Hij leert zijn bisschoppen om een waarachtig geestelijk leven te hebben en zich tegenover hun kudde te gedragen als de Goede Herder: *« Hij moet zich dusdanig laten kennen dat de gelovigen er niet voor terugschrikken hem de geheimen van hun hart toe te vertrouwen en dat ze, wanneer ze bedreigd worden door de vloedgolven van de verleidingen, hun toevlucht nemen tot de raadgevingen van hun herder zoals kinderen zich naar de schoot van hun moeder haasten. »*

De Pastorale Regel, die helemaal doordrenkt is van de geest van de H. Benedictus, verspreidt zich openblikkelijk over heel de katholieke wereld. De weerklank ervan is zo groot dat tot in de negende eeuw alle bisschoppen van Gallië er de eed zullen op afleggen.

Tegelijkertijd strijdt de paus tegen het donatisme (een schismatieke stroming die pleit voor blijvende excommunicatie van christenen die tijdens de vervolgingen uit zwakheid hun geloof verloochend hebben), dat vooral in Afrika veel aanhangers heeft, en probeert hij de bisschoppen die na de crisis van het nestorianisme (ketterij van Nestorius, die beweerde dat in Christus de mens Jezus volledig gescheiden is van de Zoon Gods) schismatiek gebleven zijn terug met de Kerk te verzoenen.

HET PATRIMONIUM VAN SINT-PIETER

Gregorius is de organisator van het « patrimonium van Sint-Pieter », de eerste kern van de pauselijke staat. Het groepeerde alle schenkingen die aan de H. Stoel gedaan werden, in het bijzonder de eigendommen op het platteland. Dat stelde de Kerk in staat om te voorzien in haar eigen noden en hulp te bieden aan de duizenden behoeftigen en vluchtelingen. Het was de paus die de voedselbevoorrading van Rome in tijden van oorlog en hongersnood verzekerde. Gregorius stelde alles op punt met zijn Romeins genie en bracht zijn intendanten onder ogen dat het patrimonium eigenlijk het bezit van de armen was.

Tegelijkertijd probeerde hij het lot van de laten te verbeteren, een sociale klasse die verschilde zowel van de slaven als van de vrije lieden; ze waren gebonden aan de pauselijke gronden. De paus spande zich in om een eind te maken aan de misbruiken waarvan zij het slachtoffer waren:

« Wij willen niet dat de koffers van de Kerk bezodendeld worden door smerige winsten... Doe wat ik geschreven heb voorlezen aan de laten in alle boerenbedrijven en zorg dat ze er authentieke kopieën van krijgen, zodat ze zich met ons gezag kunnen verdedigen tegen elke geweldpleging. »

Bovendien vormde hij geleidelijk aan de van de oudheid geërfd slavernij om tot lijfeigenschap. Hij greep trouwens elke gelegenheid aan om slaven in vrijheid te stellen.

Dat alles bracht de Opperherder tot stand hoewel hij een zeer zwakke gezondheid had en gedurende de laatste zes jaren van zijn leven bijna onafgebroken te bed lag. Bovendien was de politieke situatie op het einde van zijn pontificaat bijzonder moeilijk: hij moest strijden tegen de Lombarden, troepen uitsuren ter ondersteuning van de Grieken, de weerstand van andere steden aanvuren enz. Soms moest hij ook het hoofd bieden aan zijn eigen bondgenoten, in het bijzonder aan de persoon die hem het meest had moeten helpen: de exarch van Ravenna (de gouverneur van de keizer in het Italiaanse gebied dat nog onder Byzantijnse controle stond). *« Hij heeft ons meer schade berokkend dan het zwaard van de Lombarden », aldus Gregorius. « Jazeker, de vijanden die ons doden lijken ons minder gevaarlijk dan de afgevaardigden van Constantinopel, die ons zo droef stemmen door hun boosaardigheid, hun roofzucht en hun bedrieglijkheid. »*

De laster waarvan onze heilige het voorwerp was, werd gemeld aan Constantinopel en vond bij de keizer een gewillig oor. De *basileus* ging zelfs zo ver Gregorius van verraad te beschuldigen toen deze in 595 gedwongen was een vredesverdrag met de Lombarden te sluiten. De paus begreep toen dat het nutteloos was aan te dringen op een rechtvaardiging en op hulp die men hem toch niet wou geven. Hij zag in dat het oude Romeinse eenheidsrijk gedoemd was om te verdwijnen en keerde zich daarom naar het Westen – zonder nochtans met het Oosten te breken.

Het ging om een beslissende ommekeer in de ontwikkeling van de Christenheid. De omstandigheden, of beter de Voorzienigheid, dwongen Gregorius ertoe zich te richten naar de barbaarse koningen van Spanje, Gallië en Brittannië, die zich gemakkelijker opstelden. Zo vermeerderde hij de invloed van de Kerk om een ruimere Christenheid met andere volkeren te realiseren. Het resultaat daarvan zou later een macht worden die een tegengewicht zou bieden tegen Constantinopel, dat uiteindelijk een afstervend ledemaat zou worden.

SUCCESEN IN SPANJE EN GALLIË

De ariaanse Visigoten in Spanje hadden zich zopas bekeerd, na het martelaarschap van prins Hermenegild (585) en dankzij de toegewijde ijver van de H. Leander, een boezemvriend van Gregorius. Reccared, de broer van Hermenegild, was door Leander tot het ware geloof teruggebracht en besteeg de Visigotische troon als een katholiek vorst. Daarom zond de paus hem leidingbrieven vol raadgevingen: *« Het is van essentieel belang dat je bestuur ten opzichte van je onderdanen getemperd wordt door een grote gematigdheid, opdat de macht je geest niet zou vertroebelen. Want een koninkrijk wordt pas goed geregeerd wanneer de ziel van de vorst niet beheerst wordt door de hoogmoed van het leiderschap. »*

Deze leidingbrieven vielen tweehonderd vijftig jaar later zo in de smaak bij Hincmar, aartsbisschop van Reims, dat hij ze verzond naar Karel de Kale als de perfecte samenvatting van de plichten van een koning.

Wat Gallië betrof, legde de paus aan de Frankische vorst Childebert, afstammeling van Clovis, uit wat het belang was van zijn rol als katholiek koning. Hij onderstreepte de voorbeeldfunctie van de Frankische

De beroemde icoon van de Moeder Gods

« SALUS POPULI ROMANI »

(“Redster van het volk van Rome”) wordt bewaard in de basiliek van Santa Maria Maggiore. De Byzantijnse icoon bereikte Rome in 590, tijdens het pontificaat van de H. Gregorius. Het was deze kostbare beeltenis die hij bij zich droeg toen hij blootsvoets een processie leidde om het einde van de pestepidemie af te smeken.

natie voor de andere naties: *« Net zoals de koninklijke waardigheid boven de andere mensen staat, zo staat jouw koninkrijk boven de andere koninkrijken. Het stelt weinig voor om koning te zijn als ook anderen dat zijn, maar het betekent veel om katholiek te zijn wanneer de anderen geen deel hebben aan die eer. »* Gregorius verwachtte ook veel van de koningin van Austrasië, Brunhilde, die veel inspanningen leverde om het heidendom op het platteland uit te roeien. Zij zou ook een grote steun zijn voor de missie die hij in 597 naar het land van de Angelsaksen stuurde.

DE MISSIE NAAR BRITTANNIË

In Engeland waren de geromaniseerde en katholieke Kelten van hun grondgebied verjaagd naar de uithoeken van het eiland door de binnenvallende Angelsaksen. Gregorius had deze heidenen altijd al willen kerstenen. Voor hij paus werd, had hij Angelsaksische slaven gekocht om ze catechese te geven, er monniken van te maken en daarna missionarissen.

In 597 zond hij veertig monniken van zijn oude klooster onder leiding van hun prior (de latere H. Augustinus van Canterbury) naar Kent om aan koning Ethelbert de Blijde Boodschap te prediken. De vorst, die gehuwd was met een Frankische katholieke prin-

Het beeld bovenop het Castel Sant'Angelo van de engel die door de tussenkomst van de H. Maagd zijn bestraffende zwaard terug in de schede steekt, dateert uit 1752 en is van de hand van een Vlaming, Pieter Antoon Verschaffelt.

ses, bekeerde zich en duizenden van zijn onderdanen na hem. Dat betekende voor paus Gregorius een grote vertroosting en hij schreef aan Augustinus : « *Als er in de Hemel meer vreugde is om één boetvaardige zondaar dan om negenentachtig rechtvaardigen, hoeveel vreugde moet er dan wel niet zijn om heel dit grote volk dat zich tot het geloof bekeert en boete doet voor al het kwaad dat het berokkend heeft ? En die blijdschap heb jij de Hemel geschonken.* »

Maar het was wel de paus die zijn missionarissen stap voor stap gevolgd had op hun gevaarlijke reis, die hen had aangemoedigd, alle moeilijkheden had geregeld door zijn instructies, de stichting van de Kerk in Engeland had geprogrammeerd. Zoals hij had gedaan met Reccared en Childebert legde hij ook aan Ethelbert uit wat hij moest doen om de Koning van de Hemel te behagen. Hij gaf hem keizer Constantijn en de H. Helena tot voorbeeld en

wees hem op het belang van de wereldlijke arm om te helpen bij de evangelisatie van de rest van het land. Op die manier zou een christelijke wetgeving geleidelijk aan doordringen in Engeland. Augustinus, de « apostel van de Angelsaksen », werd gewijd tot eerste aartsbisschop van Canterbury.

De H. Gregorius stierf op 12 maart 604 aan de ziekte die hem sedert lange tijd verlamde. De « *Consul Gods* », zoals zijn grafschrift luidt, was erin geslaagd om aan het christelijke Europa zijn bepalende trekken te geven : « *Aan de basis de bisdommen en de kloosters, daarboven de nationale monarchieën en aan de top het pausdom* » (Georges de Nantes, *HEEL ONZE GODSDIENST*, p. 61). Zijn opvolgers zullen de door hem getrokken lijn enkel moeten volgen om de Christenheid gestalte te geven in de gelovige naties.

broeder Grégoire van de Annunciatie

« IK HOUD U LEVEN EN DOOD VOOR »

De eerste keer dat God onze Vader bovenstaande woorden sprak, was in de tijd van Mozes, bij het afsluiten van het Verbondscontract met zijn volk Israël :

« *Zie, Ik houd u heden **leven en geluk, dood en ongeluk** voor. Als gij luistert naar de geboden van Jahweh uw God die Ik u heden geef, als gij Jahweh uw God bemint, zijn wegen bewandelt en zijn geboden, bepalingen en voorschriften onderhoudt, dan zult gij leven... Als gij echter uw hart afwendt en niet wilt luisteren, als gij u laat verleiden om vreemde goden te aanbidden en te dienen, dan kondig Ik u heden aan dat ge geheel ten gronde zult gaan... Ik roep heden plechtig hemel en aarde tegen u tot getuigen dat Ik u leven en dood, zegen en vloek voorhoud ! **Kies dus het leven**, opdat gij en uw kroost het leven moogt hebben » (Deuteronomium 30, 15-19).*

De Zoon van de levende God, Jezus Christus, heeft dit Verbond hernieuwd door het tot zijn volmaaktheid te voeren : geestelijke in plaats van louter lichamelijke zegening, geschonken aan iedereen en niet meer alleen aan het joodse volk. Maar niet iedereen heeft het leven gekozen...

Nu zijn we aanbeland bij de « *laatste tijden* » (Apocalyps 20, 7), waarin de Vader en de Zoon bij herhaling naar de aarde de Onbevleete Ontvangenis gezonden hebben in

wie de volheid van hun heilige Geest verblijft. De laatste keer was in Fatima op 13 oktober 1917. De verschijning van de Maagd Maria kreeg ter bevestiging een kosmisch mirakel zonder weerga mee, « **opdat iedereen zou geloven** » en opdat « **de Heilige Vader** » zou gehoorzamen.

Ondanks een bepaalde schijn hebben de pausen zich echter « *afgewend* » van Fatima en hebben ze zich niets aangetrokken van de boodschap. Ze hebben er de voorkeur aan gegeven de « *vrede* » te zoeken via de internationale organisaties die beheerst worden door de Vorst van deze wereld, terwijl de levende God ons de ware vrede wil schenken door het Onbevleete Hart van Maria. Zij hebben niet voor het leven gekozen. Bijgevolg confronteert het Derde Geheim elke nieuwe « *Heilige Vader* » met het profetische visioen van een langzame dood van de Kerk, tegen een achtergrond van oorlogen en puinhopen, om hem te waarschuwen en te ontroeren en zover te krijgen dat hij uiteindelijk gehoorzaamt aan de verzoeken van de Moeder Gods. Maar waarom hebben alle pausen sinds 1960 – met uitzondering van de heilige paus Joannes-Paulus I, Albino Luciani – de voorkeur gegeven aan de dood ?

Sinds we de « *laatste tijden* » zijn binnengegaan, is een **mysterie van ongerechtigheid** aan het

werk. De protestantse geest van antikatholieke revolutie en wereldlijke hervorming, vorm gegeven door Luther in de 16de eeuw, werd voortgezet door de vrijmet-selarij in de 18de eeuw en breidde zich sindsdien steeds verder uit. Na de Christenheid volledig vernietigd te hebben, kon het niet anders dan dat die geest ook zou storm lopen tegen het hoofd van de Roomse Kerk, om het richtingloos te maken. Onder het pontificaat van Leo XIII kregen die manoeuvres voor het eerst vrij spel. Het heilzaam pausschap van de H. Pius X, die « alles herstelde in Christus », betekende tijdelijk een rem, en ook onder Pius XII werd de verdorven geest bestreden. Maar na de dood van deze laatste verspreidde het kwaad zich van hoog tot laag in de hiërarchie. Zijn opvolgers stelden er zich niet tevreden mee « *eerder de gedachten van de mensen dan die van God* » (Mt 16, 23) te volgen, maar zij engageerden de hele Kerk ook in die « *duivelse desoriëntatie* » in naam van het Tweede Vaticaans Concilie.

Enkel een krachtadige katholieke, eucharistische en mariale Contrareformatie, zoals opgezet door abbé Georges de Nantes, kan ervoor zorgen dat de Kerk herboren wordt.

*broeder Philippe
van het goddelijk Gelaat*

OVER DE OPVOEDING VAN DE KINDEREN

VII. HET CHRISTELIJK GEZIN, TEKEN VAN HOOP

Ik ben uiterst gelukkig als ik het aantal kinderen zie dat jaar in, jaar uit in onze CRC-gezinnen geboren wordt. Jullie weten dat de toekomst waarschijnlijk verschrikkelijk zal zijn en toch roepen jullie kinderen in het leven. Dat is de overwinning van ons Geloof, de uiting van onze Hoop, een daad van Liefde.

EEN DAAD VAN ZUIVERE LIEFDE

In geen enkele godsdienstige conferentie, preek of pauselijke encycliek worden de ouders nog uitgenodigd om kinderen te hebben, veel kinderen te hebben. Eerst maakten de media de kroostrijke gezinnen alleen maar verwijten; als men nu over het dramatische geboortecijfer spreekt, is het om laag-bij-de-grondse materiële redenen, omdat de mensen die ouder worden tussen hun twee kinderen zich afvragen wie er voor hen zal werken als ze zestig of tachtig jaar zijn en wie hun pensioen zal betalen! Dat zijn al even onedele argumenten om het geboortecijfer op te krikken als die welke men ons twintig jaar geleden voorschotelde om ons volk tot geboortebepanking op te roepen...

Elk gezin dat een nieuw kind tot het leven roept, stelt een daad van liefde tot God en tot de naaste die ik een daad van zuivere liefde noem. Die liefde is des te groter naarmate jullie beseffen dat elk kind jullie veel inspanningen zal kosten, dat ze kommer en kwel zullen meebrengen, dat jullie niet veel lof van je omgeving moeten verwachten, dat deze kinderen vreselijke moeilijkheden zullen kennen op school en in het beroepsleven en dat ook voor hen geldt dat ze hun redding slechts met moeite zullen veroveren. Maar jullie geloof overwint alle angsten! Dat is prachtig en jullie hebben gelijk.

Alle ouders die hun kinderen in hun wiegje zien liggen, moeten denken aan de kroon die zij voor hen zullen vormen in de hemel. **Wij zwoegen niet voor de aarde, wij zwoegen voor de hemel.** Deze kinderen die jullie kroon zullen zijn, worden engelen, heiligen, uitverkorenen die God voor eeuwig zullen loven. Denk aan de pracht van jullie roeping: jullie wekken een ziel tot het bestaan, niet voor de beperkte tijd op aarde, niet voor jullie pensioen, zelfs niet voor jullie vertroosting gedurende de proeftijd van het leven, maar jullie roepen een wezen uit het niets tot de eeuwige glorie in de hemel. Dat is dankzij jullie!

Ik zeg "dankzij jullie", maar eigenlijk geven jullie een dankzegging aan God. Jullie vermeederen zijn glorie. Deze kinderen zijn nieuwe, persoonlijke wezens, elk kind is verschillend van zijn broer, zus of kameraad en in deze oneindige ruiker zal in de hemel iedereen zijn plaats innemen, met zijn eigen

stem zingen en iets toevoegen aan de volmaaktheid en de volheid van het mystiek Lichaam. Dat moeten wij voor ogen houden.

« LAAT DE KLEINEN TOT MIJ KOMEN »

En of hun leven nu moeilijk of gemakkelijk zal zijn, dat heeft weinig belang. We moeten op dat vlak niet pessimistisch zijn, maar optimistisch. Als christelijke ouders kinderen tot leven wekken, moeten zij weten dat, als ze voor deze kinderen bidden, ze op voorhand verhoord zijn. Jullie zijn geen verdoemden aan het vermenigvuldigen! Je moet de moed hebben om te zeggen: God, in zijn barmhartigheid en zijn liefde, belooft ons de hemel voor de kinderen die wij tot leven roepen, enkel voor zijn glorie.

« *Laat de kleinen tot Mij komen* », sprak Jezus. En daarom zijn de kinderen bij ons op hun plaats, zelfs als ze een beetje rumoer maken en dingen overhoop gooien. Pas op, ik zeg niet dat zij de baas zijn, we maken er geen koningen en prinsessen van, neen! Zij moeten zeker gehoorzamen, ze moeten opgevoed worden, we moeten hun slechte gewoonten verbeteren en er goede christenen van maken. Maar al zijn ze dan geen koningen, ze zijn toch de bloemen aan onze kroon, zij zijn de toekomst van de Kerk en als ze zouden moeten lijden en omkomen in de tijden van geloofsvervolging die ons wachten, zouden ze bij de heilige onschuldigen horen en de Heilige Onschuldige Kinderen van Bethlehem in de hemel vervoegen.

Met hun aardse redeneringen wenen de mensen bitter over kinderen die vermoord worden. Maar bekijken we het in een hoger perspectief: vermoorde kinderen hebben slechts enkele minuten afgezien en zijn dan van de armen van hun moeder voor de eeuwigheid terechtgekomen in de armen van de H. Maagd en in de armen van God! Laten wij ons daarom in God verheugen dat **al onze levens bestemd zijn voor het eeuwige paradijs!** Dat is het formidabele optimisme van de Kerk in het voetspoor van Onze Heer Jezus Christus. « *Laat de kleinen tot Mij komen, want hen behoort het Rijk der Hemelen* » en « *Hun engelen zien de Heer van aangezicht tot aangezicht.* » Dat betekent dat wij machtige voorsprekers in de hemel hebben.

Dat zijn dus de bovennatuurlijke redenen om ons te verheugen, om nieuwe kinderen tot het leven te roepen. En voor ons, priesters, om ze te dopen, voor de broeders en zusters om te hopen dat in al deze komende generaties nieuwe kloosterlingen zullen opstaan om onze rangen te verrijken en ons apostolaat verder te zetten. Het is een Kerk die op weg is naar het eeuwige leven, maar ook een Kerk

die op weg is naar het universeel Koninkrijk. We moeten deze dubbele hoop koesteren: de hoop op de hemel, zeker, maar ook de hoop op een heropstanding van de Kerk en van ons vaderland, die aan deze kinderen een groot terrein van apostolaat en kolonisatie zal bezorgen, van overwinning op de Vijand over heel de aardbol.

AFLOSSING VAN DE WACHT

We moeten onthouden dat in tijden van droefheid, of erger, van grote nood, men uiteindelijk de smaak van de gelukkige dingen verliest. Zo lang al worden wij genegeerd, belasterd en zelfs verpletterd. Ik zeg volmondig dat wij, katholieken, sinds de tijd van mijn grootouders nooit anders hebben gekend dan nederlaag na nederlaag. Wij hebben de smaak van de vreugde verloren, wij weten niet meer wat het is: een overwinnend, gelukkig volk. Wij weten niet meer wat het is: een voorspoedige Kerk.

Gelukkig heb ik zelf nog de Kerk onder het pontificaat van Pius XII gekend. Wat was de Kerk toen groot! Zij stond op het punt de wereld te veroveren en wij waren gelukkig. Wij hebben onder Joannes-Paulus I, Albino Luciani, vluchtig diezelfde vreugde geproefd, even die blijheid gekend die ons in vervoering bracht en deed opveren. Maar dat zal terugkomen. Wij hebben het zo gemist dat wij dronken van geluk zullen zijn als het zal gebeuren.

Op dat ogenblik zullen wij naar onze jongeren kijken, die door al deze beproevingen heen zijn moeten gaan, maar die ons dan zullen aflossen en ons werk verderzetten. Zij zullen evenveel succes en zege kennen als wij nederlagen en verdriet hebben geleden. Wij moeten hen zeggen dat alles voorbij gaat en dat het goede zal overblijven. We moeten hen geen dwaze beloften doen, maar woorden spreken van bovennatuurlijke hoop. En dus veel kinderen hebben, ze voorbereiden op de grote taak die God hen zal toevertrouwen in deze wereld en op de eeuwige opdracht die ze zullen hebben om de lof van God te zingen.

Daarom dus zijn deze kinderen onder ons uitverkorenen en bevoorrechten. Daarom dus houden wij van hen. Daarom ook verkies ik dat de ouders, als ze bij de communie naar voren komen om het Lichaam van Christus, zijn Ziel, zijn Bloed, zijn Godheid te ontvangen, hun kinderen op de arm hebben en later aan de hand om hen, zo klein ze zijn, al voor te bereiden en hen smaak te doen krijgen naar de heilige Tafel om op hun beurt op

een dag Onze-Lieve-Heer te ontvangen. Zo gaat de Kerk verder.

Daarom ook is het dat wij, telkens als wij hier de storm hebben ingeschat die het schip van de Kerk dreigt te doen omslaan en te verzwelgen, toch telkens vol vreugde van hier vertrekken omdat God met ons is en omdat God de redding van de mensheid wil. Dat beloofde Onze-Lieve-Vrouw ons in Fatima! Welke ook de moeilijkheden, het verdriet en de beproevingen mogen zijn, wij weten dat het maar een ogenblik is waar we doorheen moeten, dat het maar een etappe is en een plan van God, een plan van barmhartigheid.

GELOOF IN DE TOEKOMST

In plaats van voort te sloffen, de moed op te geven en ons te laten overwinnen door het heidendom rondom ons, weten wij wat wij willen. Wij dragen een prachtige erfenis mee en die moeten wij aan de volgende generatie doorgeven. Maar als wij onderweg bezwijken, zullen onze kinderen er erger aan toe zijn dan wij. Als wij echter volhouden en ons inspannen om op de hoogte te blijven van de CRC-leer, vaak hier samenkomen om Gods lof te zingen en elkaar terug te zien, dan zullen onze kinderen in ons voetspoor stappen. Het is helemaal fout terneergeslagen van hier te vertrekken onder het voorwendsel dat de kinderen naar die school ginder moeten en naar dat kamp daar en slechte voorbeelden zullen zien en te denken dat de wereld ze zal opslokken, dat is niet waar! Als de ouders hun plicht maar doen...

Houd van jullie kinderen, dat is het eerste wat je moet doen. Ik zeg dus niet dat je eerst en vooral je kinderen moet verbeteren, dat je hen in de allereerste plaats moet onderrichten. Neen, eerst moet je van hen houden, want de liefde van een vader en een moeder is als de ademhaling voor een kind. Het is voor hen de gloed van de zon, hun dagelijks brood, hun wijn van elke dag. Houd van jullie kinderen en jullie zullen ermee kunnen doen wat jullie willen!

Houd van hen, offer je voor hen op en als ze groter worden dan moet je hen natuurlijk verbeteren, op een vriendelijke manier, en hen onderrichten in alles wat de volheid en de vreugde van jullie hart uitmaakt. Zo'n kinderen zullen in jullie voetspoor stappen, omdat ze in hun ouders een groter vertrouwen hebben dan in wie ook.

abbé Georges de Nantes

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité! La Contre-Réforme Catholique au XXIe siècle.*

Stichter: † Abbé Georges de Nantes.

Hoofdredacteur: Broeder Bruno Bonnet-Eymard, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever: A. Van der Schraelen, Driesheide 45, B-2980 Zoersel.

Abonnement voor binnen- en buitenland: € 15. Steunabonnement: vanaf € 20.

Rekening 000-3302057-80. IBAN: BE47 000 3302057 80. BIC: BPOTBEB1.

Internet: <http://nl.crc-resurrection.org/> – E-mail: hij.is.verrezen@gmail.com